

wie bitte?

Nederland

Duitsland

samenstelling: Marlis de Raden.
e-mail: redac-
tie.doetinchem@gelderlander.nl

Docente Edeltraut Messing in gesprek met Bocholtse leerlingen. Rechts Joseph Niebur die verhalen over joden in Bocholt vastlegde.

Foto: Jan van den Brink

Lot joden Bocholt in boek vastgelegd

Door MARLIS DE RADEN

Op basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in Bocholt wordt regelmatig aandacht besteed aan de Tweede Wereldoorlog.

Ook aan het lot van joden wordt telkens weer uitgebreid aandacht besteed. Dat in Bocholt joden leefden die werden vervolgd en uiteindelijk vermoord, dat wisten de meeste leerlingen tot voor kort niet.

Dankzij het boek 'Herr Becks, Herr Becks, die bringen uns um', een verhaal over een joods gezin in Bocholt, dat door Josef Niebur is geschreven is hierin drastisch verandering gekomen.

Niebur: „Over dit stukje geschiedenis werd niet graag gesproken. Natuurlijk is het een schande dat het gebeurd is en ook in onze stad werd getolereerd. Maar ik ben van mening dat juist de kinderen het moeten weten. Wij moeten voorkomen dat ooit zo iets vreselijks weer gebeurt. Daarom heb ik dit verhaal voor kinderen geschreven.” Edeltraut Messing, directrice van de Lernwerkstatt Bocholt, een organisatie die veel doet aan bijscholing, workshops en speciale cursussen voor docenten, is het hier roerend mee eens. Zij heeft daarom een project ontwikkeld dat momenteel op de school waar zij als docente werkzaam is, wordt uitgevoerd. Messing: „De scholen

hier in Bocholt reageren heel positief. We hebben zelfs vraag van scholen uit omringende plaatsen. Het verhaal past in de belevingswereld van kinderen rond de dertien. Tevens leren de kinderen meer over de joodse geschiedenis, het geloof en tradities maar vooral over het leven van de joodse inwoners van Bocholt tussen 1933 en 1945. Tijdens het project zijn leerlingen heel actief bezig met het maken van collages, eigen verhalen en het bestuderen van gegevens.”

De 52-jarige Niebur is lichamelijk gehandicapt, heeft moeite met praten en bewegen, hij weet hoe het voelt om bij een minderheidsgroep te horen. Toch heeft hij zich niet laten weerhouden om te recherche-

ren en het materiaal bij elkaar te sprokkelen voor zijn boek.

„Aanvankelijk was het niet zo eenvoudig. Mensen vroegen zich af waarom ik het allemaal wilde weten. Ook was het moeilijk om nog getuigen te vinden omdat al veel mensen van deze leeftijd zijn overleden. Toch heb ik doorgezet en veel gegevens boven water kunnen halen.”

„Het is een fictief verhaal, dat gebaseerd is op echte feiten. Ik heb met zo'n vijftig mensen gesproken, burens van het gezin, maar ook familie van Joden die terug zijn gekomen uit het concentratiekamp.”

Het verhaal gaat over vader en moeder Landau die op 10 december 1941 met hun driejarig zoon-tje Leo in Bocholt op transport

naar Riga werden gezet. Messing: „Het is een aangrijpend verhaal waarbij de leerlingen telkens weer geconfronteerd worden met de harde werkelijkheid. Vooral wanneer Leo, die door het hele verhaal een vertederende rol speelt, voor de ogen van zijn moeder in het kamp wordt doodgeschoten omdat hij in het bijzijn van de commandant had gezegd dat hij het zo koud had. Vlak daarna werd ook zijn moeder die hiertegen had geprotesteerd doodgeschoten. **Leerlingen kunnen** zich er nu nog over opwinden. Onwettelijk zijn ook de gegevens in het bevolkingsregister van Bocholt waarin staat: Het gezin Landau is op 10 december 1941 verhuisd. Adres onbekend.”